

“A la postguerra franquista, l’ideal es posa al servei del cinisme”

Antoni Vives (Barcelona, 1965), autor de la novel·la *El somni de Farrington Road*, premi Crexells, publica a La Magrana una altra novel·la històrica, *Les banderes de l'1 d'abril*, situada als primers anys del franquisme entre el poble castellà de Chinchón i Barcelona.

—Comenceu aquesta crònica de la implantació del franquisme a Chinchón. Per cap raó especial?

—Primer, per caprici. Perquè m’agrada Castella i volia que la novel·la hi comencés. I buscava un lloc que m’hi trobés bé. I després perquè Chinchón és la metàfora d’una de les complexitats més poc treballades de la guerra. El poble, que va ser el darrer a caure, era la seu de l’aparell de propaganda del Partit Comunista i immediatament després un dels símbols, encara ara viu, de l’Espanya més cañí, del Frascuelo, de les curses de toros amb majas. I té la plaça major més bonica de Castella la Nova. Tot això barrejat em donava un material molt literari que permetia de gestionar la metàfora. És a dir, com partint de l’Espanya més profunda i més desconeguda podria generar una història que després ens afectava a nosaltres, els catalans.

—El català és la llengua del llibre i, per tant, la de tots els personatges, la major part castellans. Fins aquí res a dir: és la convenció literària. Però no teniu inconvenient a introduir, en boca d’un diàleg entre castellans, un joc de paraules que combina el català amb el castellà, el que diu que “dues vegades bo vol dir bobo”. Com ho haurien dit, si l’escena fos real, en castellà?

—No en tinc ni idea. És una novel·la escrita i pensada en català. És una novel·la que pertany a la literatura catalana, i m’ho faig venir bé per tal que funcionin els objectius novel·lístics que em vaig plantejar.

—Però aquí la versemblança grinyola.

—Però és que m’és igual. És que és una novel·la. El que m’importa és que la història i els personatges responguin als meus neguits, a allò que vull exposar.

—En boca d’uns personatges sentim les frases “sempre ens quedarà París” i “no pensis en les bombes. Pensa en els batecs del cor”, pronunciades abans de la filmació de *Casablanca*. Picades d’ullet de l’autor, oi?

Antoni Vives publica a La Magrana la novel·la *Les banderes de l'1 d'abril*.

—La primera, sí. No sabia que n’hi havia una segona. La segona és inconscient. La novel·la té més picades d’ullet. M’agrada jugar també amb els meus mites personals. És fonamental per tal d’explicar-me a mi mateix. I utilitzo alguns referents que són imprescindibles per a anar marxant pel món.

—La novel·la recorda que ben aviat es van produir divisions, esclètxes, entre els que van fer la guerra al costat de Franco. Els idealistes, els falangistes sincers, contra els oportunistes.

—M’interessava treballar al voltant d’una idea que m’obsessionava: quan alguns dels que van guanyar la guerra es van adonar que l’havien guanyada i alguns altres, no. I la major part dels que van guanyar van ser els que van treure la camisa blava el dia que els nacionals van entrar als seus pobles, com fa un dels protagonistes de la novel·la.

—Els cínics.

—El leitmotiv de la novel·la és que el cinisme és el motor de la

postguerra, és el que defineix la postguerra. L’ideal es posa al servei del cinisme. El cinisme s’institucionalitza i molt poques coses de les que hi ha a la superfície corresponen al que hi ha a dins. Per tant, no era tan important allò que semblava sinó allò que era de debò. I els personatges fan un paper al voltant d’aquesta tensió entre ideal, cinisme i realitat.

—Cal, penseu, recordar-ho.

—Però no tan sols recordar-ho. El cinisme del règim franquista explica l’ara i aquí.

—El cinisme és viu, doncs?

—Sí. N’estic segur. Això no vol dir que no hi hagi espai per a la dignitat. El cinisme i el cinisme institucionalitzat frenen la societat cap a un món més digne.

—No es va espantar l’editor quan va veure que la novel·la superava les 500 pàgines? O l’autor?

—No. En absolut. Espanta?

—Vàreu interessar-vos pel que va passar exactament a Chinchón els primers dies de l’ocupació franquista?

—Chinchón és una metàfora i no passa de ser una metàfora. No hi surt res del que va passar veritablement al poble.

Lluís Bonada